

SØNDAG D. 1. NOVEMBER 2009 - ALLE HELGENS SØNDAG

Prædiken af Søren P. Grarup

Gammeltestamentlig læsning : Esajas Bog kap. 60 v. 18-22

PRÆDIKENTEKST: Mattæusevangeliet kap. 5 v.1-16

“Salig” - et underligt gammelt ord, som jeg i søndagsskolen lærte betød “hertens lykkelig”. Siden har jeg i ‘livets skole’ lært, at det med lykke er noget underligt luftigt, flygtigt og omskifteligt noget. Så ordet “lykke eller lykkelig” hjælper mig ikke til at finde ud af, hvad Jesus mener, for der plejer nu at være ganske anderledes hold og fasthed i det, han siger.

Til daglig bruger vi kun ordet “salig” i enkelte faste vendinger, hvor vi måske ikke helt mener, hvad vi siger - “et saligt smil” - “han så helt salig ud”. Det beskriver noget verdensfjernt, som de nære realiteter har svært ved at komme ind på livet af.

Så har vi et lidt ældre udtryk: “min salig mor”, som betyder “min afdøde mor”, og hende kan jeg kalde “salig” fordi jeg bestemt regner med, at hun er i Himlen hos Gud.

Der ligger i det danske sprog en fornemmelse af, at ‘det salige’ hører hjemme et andet sted, eller kommer et andet sted fra, hvor lykken nok ikke er så skrøbelig og flygtig som her.

Når det siges i fuld alvor, og det står for pålydende, så er det et meget stort ord. Og det er vel sådan, Jesus bruger det, når han her kalder dem Salige, som efter denne verdens almindelige bedømmelse næppe vil blive kaldt lykkelige:

De fattige i ånden - det er et udtryk som vel er åbent for fortolkninger, men det er næppe dem, der driver det vidt i denne verden - men Jesus lover dem selve Himmeriget.

De, der sørger, er det modsatte af lykkelige - men Jesus lover dem trøst.

De sagtmødige får ikke et ben til jorden blandt denne verdens højtråbende til-sig-selv-tagende egoister - men de skal arve jorden.

De, der hungre og tørster efter retfærdigheden, kan næppe heller kaldes lykkelige - men undertrykkelsens åg skal løftes af dem - deres hunger skal mættes.

De barmhjertige - efter vor tids normer er de ikke lykkelige, for barmhjertighed indebærer altid et afkald - men det skal vejes op, for de skal møde barmhjertighed.

De rene af hjertet - - lader det sig gøre at stræbe efter lykken med et rent hjerte? - - Men Jesus lover dem noget endnu større : De skal se Gud.

De der stifter fred må enten tage imod de øretæver, der var tiltænkt andre, eller bøje af på sin egen ret - men de skal ikke blot se Gud - de skal kaldes hans børn.

Og de forfulgte kan heller ikke kaldes lykkelige - men noget langt bedre er i vente til dem.

Hvad er det, Jesus har gang i her? Er det en ny lov, som byder os at konkurrere på ydmygheden, svagheden, ringheden, fromheden for at score points, så det er den, der gør sig mest elendig, der vinder den største præmie?

Nej. Han var i færd med at “prædike evangeliet om Riget”, som Mattæus udtrykker det. Og som en synlig side af denne prædiken helbreder han de syge.

Og nu står han foran en kæmpe skare af mennesker - syge og raske - glade og knuste, og han prædiker den gode nyhed om Riget - om Guds rige, som er kommet ganske nær.

Derfor er det, de ser, mere end benovende mirakler - Guds rige er nær med et håb - et rensende salt helt ned i menneskelivets ildelugtende dybder - et lys helt ind i det tætteste mørke - håb og liv og oprejsning helt derned i samfundsdynge, hvor mennesker fladmases - og helt ind i de mørkeste hjertekroge, hvor ingen andre kan se.

Den lykke, som Jesus udlover med ordet "salige", er dette, at livet, som er slået i stykker af synden, gøres helt - hullerne fyldes ud - mennesket kan nå sin bestemmelse : at leve Gud nær.

Og det håb er mere og andet end en flygtig drøm om lykke.

For det bunder i den evige Guds faste beslutning om at åbne sit rige for sin faldne menneskehed, ja af nåde at forære mennesker Guds rige, så den, der tager imod, selv bliver rensende og bevarende salt, hvor råddenskab truer - salt, der kan smelte hårde isblokhjerner - selv bliver tændt ved Verdens lys, Jesus Kristus, så de kan stå som lys selv i verdens tætteste mørke.

Vel er denne "salighed" en gave, der rækkes os fra en ganske anden verden end den, vi kalder vor verden. Men denne "salighed" er hverken verdensfjern eller udenfor virkelighedens rækkevidde - - som et "saligt smil" kan være det.

For intet er mere virkeligt end Guds rige - for al eksistens har sin oprindelse i Ham, som Er.

Og intet menneske kan være mere sandt og helt menneske - på trods af nød eller afkald eller forfølgelse eller ulykke - end den, der lever nær Gud - den der kaldes Guds barn og er det. For dertil er mennesket skabt og født.

Samler vi Jesu saligprisninger sammen og tegner et portræt af et menneske ud fra dem, så får vi et portræt af Jesus selv, Guds Søn. For han er modellen, som Helligånden modellerer efter, når han fylder vore huller ud og gør os til hele og sande mennesker i Kristus.

Det var sådanne mennesker, som af Guds nåde og ved Helligåndens kraft bar evangeliet om Riget fra Jesus selv op gennem tiden til det nåede os. Og det er sådanne mennesker, som af Guds nåde og ved Helligåndens kraft skal bære evangeliet om Riget - om håbet og frelsen og livet - til mennesker i vor tid og til kommende generationer.

Der er en nærmest sprængfarlig aktualitet i evangelieteksten i dag.

Lad os tage historien til hjælp for at se det klart.

Oftentimes og undertiden i lange perioder har den officielle kirke, som skulle bære evangeliet om Guds rige til verden, været korrumpet af magt, penge, ære - med splid og strid, endda krig, fattigdom og undertrykkelse til følge. De, der bar evangeliet gennem sådanne tider, var ikke dem, der lod sig rive med af kirkens tillokkende glimmer og storhed. Det var mennesker, som måtte vælge den modsatte vej - ofte i afsondrethed, i fattigdom, i stilhed og ubeskyttet ydmyghed.

Dykker vi ned i historien og ned under historien, så ser vi, at de, der - uden selv at vide det - fik den største, længstrækkende, længstvarende indflydelse på kirken og kirkens forkyndelse, det var ofte mennesker, som helt trak sig tilbage fra alt. Måske levede de i stilhed i årevis og brugte al deres tid på at søge Gud - mens kirken mænd boltrede sig i overflod og magtspil.

Der kom en tid, da nogle måtte tale højt - en Luther i Tyskland, Calvin i Schweits, og vore egne aner, anabaptisterne. De måtte sige fra over for en nok så mægtig og prægtig, men totalt afsporet kirke.

Senere kom flere kirkeretninger og kirkesamfund til - de kirker, som her til lands hedder frikirker - en mere global betegnelse er 'de evangelikale kirker' - og vi er selv en af dem.

Vi har ofte hævdet at være reformationens reformatorer - dem, der skulle gøre arbejdet færdigt efter Luther.

Det er ikke lykkedes særlig godt for os. For i kongeriget Danmark som mange andre steder i Europa forveksles og ombyttes kristendom i dag ofte med en slags folkereligiøsitet, hvis trobekendelse lyder: Vi vil ha', hvad vi vil ha' - og vi kan ikke li' muslimer.

Så bliver vi evangelikale nervøse. En nervøsitet, vi her i huset også kender til, for den dukker op med jævne mellemrum, når vi gribes af bekymring over, hvor få og små vi er, og vi spejder til alle sider og spørger: "Hvad skal vi gribe og gøre i som menighed?" For vi bliver bange for at brænde ned, som lyset gør, når det brænder.

Andre steder gør man noget ved det.

Et forholdsvis nyt ord i den kirkelige ordbog er ordet "strategi".

Man lægger strategier for, hvordan man får folk til at komme i kirke, hvordan evangeliet skal præsenteres, så folk gider høre på det - og ikke sjældent kammer sådanne strategier over i ren underholdning og ørekriller - når bare det pynter på statistikken og regnskabet.

Andre - måske mest i andre egne af verden - går længere og lægger strategier for, hvordan kristne kan få indflydelse og magt, ja ligefrem sidde i baggrunden og styre væsentlige dele af det politiske og økonomiske liv i samfundet, sætte normer for kulturliv og folkemoral.

Alt sammen med den begrundelse, at kirken er lys og salt i verden - og lys og salt skal være *effektivt*.

Men ser man lige under overfladen af disse nye strategier, som rigtignok tit giver pote, så opdager man, at der ikke er den store forskel på middelalderens magtkirke, som reformatorerne måtte sige fra overfor, og reformationens reformatorer i dag, som vil gøre sig til salt og lys på magtens præmisser og derfor bliver til peber og blinkende fyrværkeri.

Det er der ikke meget kristuslighed i, og uanset hvad statistikkerne siger, så er det et kirkeligt blindspor.

Og så sidder vi her i en lille fredsommelig baptistkirke i Midtjylland uden de vanvittigt store ambitioner, og kan måske synes, at den svada var skudt rigeligt langt over målet.

Det var den måske også.

Men den måde at tænke kirke og at være kirke på - den åndelige materialisme, den pejling efter strategiernes genveje til store tal, den betagelse af magtens sødme, som for længst har ladet de fattige i ånden, de sagtmodige, de retfærdighedshungrende, de barmhjertige, de rene af hjertet, de fredsstiftende i stikken - den måde at være kirke på sætter sit præg og sin dagsorden langt ud i kristenheden i verden, og også i rigeligt mål blandt kirkefolk i Danmark - og også blandt baptister i Danmark. Og jeg skulle tage meget fejl, om ikke også vi nu og da kan snappe efter vejret og tænke: Se bare, der er vel nok nogen, der ka'! Måske skulle vi også prøve - det kunne måske hjælpe på vores kirkelige bekymringer og vor nervøsitet på Vorherres vegne.

Men vi kan roligt slippe bekymringen. For Guds rige *er* kommet nær. Det er Guds beslutning, og den har ingen magt til at lave om på. Kristus har åbnet det rige for os ved sin død og opstandelse. Helligånden har bragt det til os, ført os ind i det rige, plantet det i vore hjerter.

Vi fik evangeliet om Riget foræret - båret frem til os af Guds Ånd i mennesker som dem, Jesus kaldte salige - dem, der ikke var peber og fyrværkeri, men salt og lys, så Jesus Kristus selv blev genkendelig.

Måske har kirken i dag brug for at en og anden bette munk kryber ud af sin celle og retter sig op

og siger NEJ, så det kan høres i Rom og Wittenberg og Texas og København og Silkeborg.

Men først og fremmest har verden brug for / vore børn har brug for / kommende generationer har brug for hverdagsmænd og -kvinder - det kunne være os - som vover at tage Jesus alvorligt, at lade Helligånden fylde og forme vort liv med Jesus selv som model, så vi er salt, der er virksomt, når det opløses og går til grunde - tællepråse, der er villige til at brænde ned for at bære Kristi flamme.

Da Jesus selv gik til grunde, og han brændte ned i døden på korset, da rejste Gud ham af graven. Han er verdens lys.

Findes der nogen bekymring, som ikke blegner i det lys?

Findes der nogen magt i verden, som er stærkere end hans ydmyghed og kærlighed?

Findes der nogen større lykke, end når han tilsiger os at være salige?

Amen

Stilhed.